

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Rusi in jugoslovanski boj.

Iz Peterburga 7. sept. [Izv. dop.]

Neugodna poročila iz srbskega bojišča silno vzbujajo naš ruski narod. Mi Rusi, kakor narod, smo pritekli svojim slovanskim bratom z mnogimi silami na pomoč. Dali smo jim potrebnih denarjev, poslali bojnikov, skrbimo za ranjence. „A kaj dela oficijalna Rusija? Hoče-li čakati, da se popolnem iztrebijo pod turškim barbarstvom slovanska plemena v Turčiji?“ Taka kritika se pogostom pri nas sliši. Prosti narod, kateremu zmedena pota visoke politike niso znana, ne more si misliti, da bi kdo mogel nasprotovati svetej Rusiji, ako potegne svoj meč v obrambo kristijanov in bratov Slovanov.

O nesrečnej bitvi 1. sept. pred Aleksincem je došel od generala Komarova, načelnika generalnega štaba Černjajeva 2. sept. zvečer sledeči telegram iz Aleksinca, kojega priobčujejo glavni ruski listi: „Včeraj 1. sept. je bil za nas težek dan. Turci nekočkrat izpod Aleksinca odbiti, obšli so Aleksinac na levem bregu Morave in v številu 60.000 mož, vzdignili se na Jastrebac in Adrovac. Vsled tega obhoda smo bili prisiljeni, izstopiti iz ukrepljenj Aleksinca in iti v odkrito polje. Boj se je začel pri Adrovcu. Z obeh strani so se bili neprenehoma od 8. ure v jutru, pa v pozno noč. Po vsej liniji je turška armada lomila naše pozicije; Turkov je bilo še enkrat toliko kot naših. Mestnost, na katere smo se tolkli, bila je strašno prerezana in neugodna za obrambo. Splošen gost log nam je skrival vsa dviženja sovražnikova. Brez ozira

na vse te neugodnosti, brez ozira na velike izgube ljudi, katere smo mi pretrpeli, vzdržalo je levo krilo in središče svoje pozicije, no desno krilo se je moralo odmakniti pred turško armada odstopiti do doljnega Adrovca. Pri preoblasti turških sil nam bode jutri težavno držati se na svojih pozicijah. Načelnik vojske v Adrovcu je bil polkovnik Rajevski. On je takoj v začetku boja bil ubit, kar je razstrojilo komandovanje. Turci so sežgali vsa sela, od njih zasedena. Strašna zarja mnogih gorečih sel je osvetila denašnjo noč. Res čuditi se je hladnokrvnosti, s katero v Evropi gledajo na izbijanje turških Slovanov in na barbarsko pustošenje dežele. Srbi delajo, kar morejo, no je nemogočnost i za heroja. Pričakujemo bombardiranje Aleksinca, a braniti se hočemo do poslednje krajnosti. Komarov.“

Priobčil sem celi ta telegram, da vidite, kako odkrito naši ljudje priznavajo tudi neugodne izide kakove bitke, a ne izgubljajo poguma temu, da so pripravljeni do poslednje krajnosti biti se za svobodo svojih bratov. In tu mej Rusi je pripravljenost za boj večja nego časniki povedati smejo. Od tod se dan za dnem odpravljajo prostovoljci, oficirji in dosluženi vojaki v Srbijo. V Rostoku na Donu se je 500 mož zbralo pred hišo načelnika ter so zahtevali potne liste, da smejo iti v Belgrad. Iz Odese se je odpeljal veliki parobrod z odeskim sanitarnim oddelkom in več sto prostovoljcev. Odkar je magjarska policija delala take zapreke potujočim Rusom, vozijo se odslej vsi čez Rumunijo.

Ruski dopisniki iz Srbije ne morejo prehliti generala Černjajeva zaradi njegove neumorljive delavnosti, eneržije in osobne hrabrosti. V odločilnih bitkah na desnem bregu Morave 23. i 24. avgusta je on sam ostal na najnevarnejšem mestu v reduti št. 17, katera leži nad Aleksincem. Ko bi se Turkom bilo posrečilo to pozicijo vzeti, potem bi bil Aleksinac izgubljen. Turki so bataljon za bataljonom navalivali na to šanco, artilerijski komandant Protič je bil ubit, Srbi so se uže začeli odmikati. Černjajev jih je zopet ohrabil, sam tam pristopivši, kder so kroglice najstrašnejše žvižgale, ter je sam topove meril na Turke. Njegovo junaštvo je obodril druge.

Sploh se vsi Rusi hrabro bijo ter tako tudi Srbe ohrabro. Upamo, da kri prelita na bojiščih v Črnejšgori in Srbiji nij zaman tekla, ampak da skoraj začne razcvetati svoboda Slavjanov iz tega boja!

Prostovoljcev čim dalje tem več v Srbijo odhaja. Povsod spremlja ljudstvo odhajajoče junake na kolodvore ter jih pozdravlja z navdušenimi: ura! in živio-klici, posebno v Kijevu in Moskvi, od koder se vsak dan po 20 do 30 prostovoljcev odpelje. Iz Moskve je 3. septembra 43 oficirjev in podoficirjev odšlo po varšavske železnice v Belgrad. Več ko 3000 ljudi se je zbralo na kolodvoru. Zagrmeli so klici: „ura Černjajev! — Da zdravstvujet naš Černjajev! — Da zdravstvujet Slavjanje! Da zdravstvujet Rusija!“ Potem je vse zbrano ljudstvo zapelo narodno himno. Tudi v Kijevu se vsak dan gode jednake stvari. 2. septembra je odšlo 60 prostovoljcev pod načelstvom kapetana Šipkovskega, spremljanih na

Listek.

Pomladanski valovi.

(Roman, spisal Ivan Turgenev; poslovenil dr. Maks Samec.)

XXXV.

(Dalje.)

Daleč čez polnoč je gorela lampa v sobi Saninovej. Sedel je za mizo in pisal „svojej Emi.“ Razkazoval jej je vse: popisoval jej je Polozove — moža in ženo — naj bolj široko pa svoja osobna čuvstva — in končal s tim, da jej je naznanil svoj prihod čez tri dni!!! (s tremi klicaji.) Zjutraj zgodaj je nesel pismo na pošto in šel potem sprehajati se po vrtu „kurhausa“ kder je uže igrala muzika. Naroda je bilo še malo; on postoji pred besedko, v katerej je igrala kapela, posluša popuri iz „Robert der Teufel“ — in izpivši kavo se odpravi v okrogli ujedineni drevored, sede na klop in se zamisli.

Solnčnikovo držalo ga hitro — in precej krepko poteplja po plečih. On vstrepeče...

Pred njim, v belem, sivo-zelenem bareženem plašči, v belem tilovem klobuku, v švedskih rokavicah, sveža in rožnoboja, kakor letno jutro z neizginivšo še nježnostjo mirnega spanja v gibanju in v pogledu, je stala pred njim Marija Nikolajevna.

— „Zdravstvujte,“ spregovori ona. Denes sem bila uže poslala po vas, pa ste bili uže odšli. Jaz sem popila uže drugo čašo — saj veste, da ponujajo tukaj vodo za piti — Bog ve, zakaj... ali morda nijsem zdrava? In tukaj sem morala pohajati celo uro. Ali hočete biti moj sopotnik? Tam-le popijeva vsak jedno čašo kave.

— „Jaz sem uže pil kavo“ odgovori Sanin vstajaje; „jako rad pa bom guljel z vami.“

— „Nu, tak dajte mi vašo roko... Ne bojte se: vaše neveste nij tukaj — saj vas ne bo videla.“

Sanin se prisiljeno posmeji. Neprijeten občutek se ga je polastil vsakokrat, kadar je Marija Nikolajevna v spomin vzela Emo. Ali vendar se jej brzo in poslušno prikloni. Roka

Marije Nikolajevne se spusti počasi in mehko na njegovo roko — se spelzne po njej in kakor da bi se je bila prirastla.

— „Pojdiva — tja-le“ mu reče ona, naslonivši odprti solnčnik na pleči. „V tem parku sem jaz kakor doma; voditi vas hočem po naj lepših krajih. In veste kaj: (ona je mnogo-krat upotrebovala te dve besedi) — zdaj ne bova govorila o kupovanju, o tem bova po zajutreku zmenila se; povejte mi rajše zdaj kaj o svojej osobi... rada bi vedela s kom imam opraviti. Potem, ako bote hoteli, vam bom tudi jaz o sebi kaj porazložila. Ste zadovoljni?“

— „Kaj zamore biti za vas, Marija Nikolajevna, zanimivega...“

— „Stojte, stojte! Vi me nijste prav razumeli. Jaz nečem z vami koketovati.“ Marija Nikolajevna pomaje s plečami. „Vi imate nevesto, kakor kip in jaz bi z vami koketovala?? Ali vi imate robo — jaz sem kupec. Jaz tudi hočem vedeti, kakšna je osoba. Nu, povejte — kakšna je? Ali poznati hočem ne samo to, kar kupujem, ampak tudi tega, od kogar kupujem. To je bilo pravilo mojega

kolodvor od več tisoč ljudij. Ura! in zivioklici so doneli, dokler nij odpeljal vlak hrabrih bojnikov v boj za slavjanske brate. Dolgo se po odhodu vlaka razdaval so se kriki: „Da zdravstvujet Černjajev! — Da živjet Slavjanstvo!“

Černjajev je zdaj — kakor rečeno — najpopularnejši mož cele Rusije. Uže v daljne kirgizke stepe sega njegova slava. Neki kirgizki sultan, v orenberskeje guberniji, se je tako izrazil o Černjajevu: „Vot bil čelovek, tak čelovek — govoril sultan; mi nikogda jega ne zabudem (zabimo). On s prostim kirgizom tak že govoril, kak i s sultanom. On učil nas ponimat (razumeti) in ljubiti Ruskih. Učil on nas vsem zakonom i porjadkam, a teper (zdaj) on hrabro sražajetsja (bije se) s Turkami. Allah, pomozhi jemu; on mudrij i dobrij. Eto bil naš prvi prijatelj, i teper vsa step jega znajet, i vsaki kirgiz za njega posljednjago barana (koštruna) seičas otdast“. Iz tega tudi vidite, da naši kirgizi, da si po veri mohamedanci, ne poznajo turškega verskega fanatizma in se čutijo in vedejo kot pravi Rusi.

Jugoslovansko bojišče.

Vedno še na srbskem bojišču pri Aleksincu Turki nijso nasproti Srbom ničesa dosegli, temuč kakor dunajsk, sicer Srbom neprijazen list pravi, „ako Turki na šahišču pri Aleksincu jedno potezo narede, precej delajo Srbi nasprotnega in potem turško vojevodstvo ne ve, kako bi tipalo dalje sem ter tam. — Pravijo, da je Horvatović zopet pogumen korak naredil, udril iz Aleksinca v jug proti Nišu in tam odrezuje Turkom pot nazaj v Niš in brani dovožnjo živeža uže tako slabo hranjeneje turškeje armadi. Ravno tako je general Černjajev hitro izpregledal vse turške namere, ki so hotele prodor na Kruševac, ter je pot do tja pri Djunisu krepko zasadi. Če bog da srečo, turška vojska še v past pride. Le škoda, da je Srbov premalo.

Iz Belgrada se javlja, da Černjajev sodi, da je njegov zdanji položaj prav dober. Deligrad je tako trden, da ga Turki ne morejo vzeti. Černjajev čaka samo še nekaj pomoči, pa bode zopet on ofenzivno prijemal Turke.

Pri Nikoličevem, ki je dobro uro nad Zajčarom, bil je manjši boj mej Srbi in Turki. Ravno tako pri Zvezdanu, pol ure od Zajčara. To pa so neodločevalna nagajanja.

Denes je uže deseti dan po turskem glavnem napadu na Aleksinac in njih dvomilijev „zmagi“, ali še denes nijso dalje prišli, temuč težave jim rastejo in vsi njihovi vspehi so do sedaj — razen, da so nekaj vasij požgali — ničevi in neodločilni. Srbska vojska pak se mej tem vedno bolj urejuje. Kar ima izgube, dobiva od drugod in sosebno dobrih hrabrih ruskih oficirjev, ki vojsko res vodijo, ne le komandirajo.

Črnogorci so zopet Turke dobro nabili. Derviš-paša je s 15 do 20 tisoč možmi 6. t. m. udaril v Pipere, da bi Kuče od Črnogore odrezal in opustošil. Poveljnik na tem kraji, Božo Petrović, gre Turkom naproti samo z dvema bataljonama, tri ure vzdrži boj in hudo streljanje. Mej tem mu pridejo iz Kuč in Sjenice še trije bataljoni na pomoč. Okolo petih po polu dne so Črnogorci pustili streljanje, prišli za svoje nože (handžare) in ljuto vrgli se na Turke, razbili jih in neusmiljeno sekali. Sovražnik začne bežati in Črnogorci ga pode do reke Morače, kder je 1000 Turkov utonilo, 2000 so jih pa prej črnogorski handžari posekali. Črnogorcev je 67 mrtvih pa 122 ranjenih. Navdušenje v njihoveje vojski je zdaj veliko. — Sigurno bomo kmalu čuli, da se je kaj jednacega kakor Derviš-paši prigodilo tudi Muktarju, ki je do blizu Grahova v Črnogoro pogledal, a zdaj si ne upa naprej. Najbrž so mu Črnogorci uže za hrbtom.

Turki, ki so bili tako bahato zamahnili nad Črnogoro in svetu obetali, da jo bodo brzo ukrotili, sramujejo se jako, da so zopet tepeni. Za to so poskusili po svojem konzulu v Dubrovniku to najnovejše pobitje Derviš-paševo oslabiti s tem, da so po svetu poročili, da Derviš-paša nij prav za prav še vojne akcije začel, ampak le na rekognosciranji bil, — čemur se celo turkoljubi smejejo.

Mirú ne bode,

kajti če se potrdijo uveti mirú, kateri se iz Carigrada in Belgrada javljajo, da Turčija namreč tako strašne reči od Srbije zahteva, ne more noben Srb podpisati papirja, kateri

bi imel tako poniženje, tako uničenje Srbstva na sebi napisano. Turki terjajo kot mirovne pogoje: 1) Da se jim izroče srbske trdnjave Belgrad, Smederevo in Sabac, kamor pridejo turške vojne posadke. 2) Knez Milan se odstavi in drug knež se imenuje, kateri se bode moral iti v Carigrad pokloniti suultanu v znak odvisnosti. 3) Milijon turških lir plača Srbija vojne odškodnine. 4) Srbska narodna vojska se ima odpraviti in samo toliko vojakov jej je dopuščeno imeti, kolikor jih je potreba za ohranjenje javnega mirú, torej za policijo. 5) Vse vnanje zastopstvo Srbije prevzame Turčija.

To je več nego — nesramno terjanje od gnjile, bankerotne države, ki nema niti jedne velike zmage pokazati, katero pa v Hercegovini mala pest vojniov uže leto in dan nabija. Predno Srbi te pogoje svoje narodne smrti podpišejo, dali bodo Belgrad, Kragujevac in vsa svoja mesta razvaliti, šli bodo v goró in od tam pride od njih gotova smrt Turkom!

Če so ti uveti za mir res pravi in če turška vlada pri teh zahtevanjih ostane, potem za Srbe postane geslo „sloboda ali smrt“! v vsej grozovitosti jedina zastava, ako nečejo za vselej imeti drugo Kosovo polje!

A Bog in Černjajev bosta — upamo trdno — predručila še vse te uвете mirú in porta bode skoraj izgubila svoj beračevski ponos in svoj cerkajočega osla obupni zadnji pogum. — Potem pa je zadaj še Rusija! Ko bi pustila Srbijo tako uničiti, potem tudi ona velike bodočnosti ne zasluži. To predobro ve po instinktu uže vsak Rus zdaj.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 12. septembra.

Državni zbor, o katerem se je govorilo, da bode uže ta mesec sešel se, odrinjen je, kakor oficijozni časniki zdaj poročajo, do srede oktobra. Zakaj? O tem sta dve mnenji. Jedni menijo, da je temu kriva vnanja velekritična situacija, drugi govore, da predloge o magjarskeje nagodbi nijso še gotove.

Pišejo prijatelji in sovražniki o vprašanji ali se **Cehi** bodo sklenili pustiti pasivno in čakalno politiko in iti v državni zbor, ter tam v zvezi z vsemi drugimi Slovani in nemškimi federalisti poskušali ustavo ustavno prenare-

(Dalje v prilogi.)

ranjcega očeta. Nu, začnite . . . Ste li uže od mladih let — ali uže davno za granico? In kde ste bili do sedaj? Hodite tiše — nekdo gre za nama.“

— „Prišel sem semkaj iz Italije, kder sem prebil nekaj mesecev.“

— „Vi ste, kakor se vidi, posebno nagneni k vsemu italijanskemu? Čudno, da nijste tam našli svojega predmeta.“

— „Ljubite umetnost? slike? ali muziko?“

— „Jaz ljubim umetnost . . . ljubim vse lepo.“

— „In muziko?“

— „Tudi muziko.“

— „Jaz pa ljubim. Najbolj se mi dopadajo ruske pesni — in sicer na deželi, v spomladi — s plesom, veste . . . Ali o tem nečem več govoriti. Govorite vi, dopovedujte.“

Marija Nikolajevna je šla sama in vedno pogledovala na Sanina. Bila je visoke rasti njeno lice je bilo v jednej ravni z njegovim licem.

Sanin začne dopovedovati — od začetka nerad in neumljivo — potem pa se je razgrel

in razgovoril. Marija Nikolajevna ga je vrlo rada poslušala; ker je bila sama tako odkritosrčna, je zahtevala isto od družih. Sanin je pripovedoval o svojih potovanjih, o svojem žitju v Petrogradu, o svojej mladosti . . . Ker je bila Marija Nikolajevna posvetna dama z oglaženimi manerami, bi si Sanin ne bil upal tako razpustiti se, ako bi se mu ne bila sama opisala kot dobro malenkost, netrepečo nikacih ceremonij. In zdaj je stopala ta „malenkost“ z njim skupaj in naslanjaje se na njega in gledaje mu v lice.

Sprehajanje Saninovo z Marijo Nikolajevno in pogovarjanje mej njima je trpelo celo uro. Ne jedenkrat se nijsta ustavila — ampak v jednomer hodila po brezkončnih drevoredih parka, zdaj mej hojo ljubovaje se s pogledom — in vedno roko v roki. Ščasoma je postalo Saninu uže zoprno: z Emo, svojo milo Emo še nij nikdar tako dolgo guljal . . . in zdaj ga je ta baroninja tako premagala.

— „Še nijste trudni?“ je vprašal ne jedenkrat Sanin Marijo Nikolajevno. — „Jaz nijsem nikdar trudna,“ odgovori ona. Le ma-

lokda sta srečala katerega sprehajalca; skoro vse se jej je klanjalo — jedni spoštljivo, drugi strastno. Jednemu iz njih, jako lepemu, drago oblečenemu, ogorelemu gizdalinu je zaklicala od daleč s pravim parižkim akcentom: „Comte, vous savez, il ne faut pas venir me voir — ni aujourd' hui, ni demain.“ (Grof, vi veste, da se ne sme ne denes niti jutre obiskati me). Ta vzame molče klobuk z glave in se nizko prikloni.

— „Kdo je ta?“ vpraša Sanin po grdeje navadi — „radovednosti“ lastnej vsem Rusom.

— „To je Francoz — mnogo se klati tukaj . . . in rad za manoj postopa. Čas je piti kavo. Pojdiva domov; vi ste gotovo uže lačni. Moj pravoverni, morebiti, še le zdaj oči odpira.“

„Pravoverni! Oči odpira!“ ponavlja Sanin sam pri sebi . . . „In govori tako odlično francoski . . . Čudna ženska to!“

Marija Nikolajevna se nij protivila. Ko se je s Saninom vrnila nazaj v gostilnico — je „blagoverni“ ali „piščanec“ sedel uže za mizo s svojim navadnim fesom na glavi. —

čiti tako, kakor bi bilo bolj prav. Čehi pravijo: ne! Škoda je pač, da zdaj v teh velevažnih časih, ko bi Slovanje imeli v avstrijskem parlamentu na ves svet glasno govoriti, Čehi molče, ki so prvi.

Cesarja pride pozdravit, ko bode mudil se v Erdelji, rumunski minister Bratiano v Sibinji.

Iz Pešte je prišla te dni v **dunajske** novine novica, da je vojni minister sklenil našo avstrijsko vojsko zopet nekaj preurediti, artilerijo in konjico pomnožiti, zavod jednoletnih prostovoljcev prestrojiti in še več tacega, kar bode zopet jako mnogo denarja stalo.

Vnašanje države.

Turški zastopnik v **Peterburgu** je svojej vladi v Carigradu poročil, da se bode ruski car ali moral udati volji ruskega naroda, ki želi vojsko s Turčijo, ali pa bode moral krono odložiti, ako se razmere v Turčiji za kristijane ne izboljšajo.

Morda pride vendar tudi iz **Grškega** kaj pomoči. Iz Krete se poroča: Turški guverner Reuf-paša je brez vzroka zapreti dal veljavnega poslanika kretske zbornice Mizotakisa in odpeljati na nekej ladiji. Ljudstvo demonstrativno terja ujetnika nazaj, pričakuje se še daljše zapiranje; razburjenje v narodu je velikansko.

Turški novi sultan je prestal v petek tisto ceremonijo opasanja meča. Bilo je mnogo carigradskega ljudstva navzočnega. Turčija se dalje oborožuje. Iz Londona se pričakuje 50 teških Armstrongovih kanonov.

V ministerskem svetu 11. t. m. je pa bil bran sultanov „hat“, v katerem obeta uvesti neko „narodno zborišče“, ki bode izdelovalo in čuvalo ter kontroliralo postave. Torej parlament! Dalje sultan nareja, kaj naj se bode s Hercegovino in Bosno zgodilo, da bi bil konec krvolitja. Fraze in prazne besede.

Sloveči **Anglež** John Bright piše v nekem pismu, ki se objavlja, tako-le: „Uže pred dvajsetimi leti sem svojo misel o orijentu povedal. Tačas vlada in večina naroda nij bila tistega mnenja kot jaz in prišla je vojna z Rusijo. Rezultati te vojske so, da je Anglija izgubila 40.000 ljudi in 100 milijonov strl. denarja. Kar smo pa sultanu potem posodili in kolikor je vojska vedno večji nas je stala krimska vojska še jedenkrat toliko.“ Bright graja, da zdanja angleška vlada isto politiko tira kot ona 1854.

Na meetingu, ki je bil 10. t. m. v Greenwichu, na katerem je bilo 12.000 ljudi, govoril je bivši minister Gladstone proti krvološtvu Turkov, kateri hočejo s Srbijo tako grdo postopati, kakor so z Bulgarijo. Gladstone hoče, da bi Anglija delala v zvezi z Rusijo v humanitarnem smislu.

Kljubu temu poštenemu delovanju nekaterih poštenih Angležev pa angleški poslanik v Carigradu Elliot vedno Turke hujša.

Iz **Rima** se poroča: Srbski minister Ristić se je zahvalil predsedniku tabora, ki je bil te dni v Rimu, in je izrekel simpatije Italijanov do jugoslovanskega boja, „v katerem mala Srbija brani stvar človeštva proti najbolj divjemu barbarstvu, in v katerem boji se rudeči križ s krvjo skrni.“

Francoske republike predsednik MacMahon je obiskal jako republikansko mesto Lyon, kder je bil prijazno sprejet. Klicalo se je na življenje republike in pomiloščenje komunardov.

Thiers je zdrav in se vrlo peča o Srbiji.

Dopisi.

Iz Celovca 9. sept. [Izv. dop.] Bralcem „Slov. Naroda“ je znano, da je naše mesto bilo tako izvanredno srečno, hraniti v obzidji 19 reprezentantov iste ljute svojadi, ki brate naše v jugu, ki se borijo za „krst čestni, za svobodo in omiko,“ po divje mesari in boljšemu (?) duhu 19. stoletja ter za civilizacijo in kulturo vnetemu delu stare nekoliko šepave Evrope s krvavimi fakti v obraz bije. Nihče tukajšnjih bivalcev, ki brez ozira na narodnost le se stališča humanitete gorko za boreče se Slované čuti — razen nekotih „N. F. Presse“ molečih muradovcev — jim nij kaj v kvar stavljaj in devetnajstotica se je v prostornej kasarni, nekdanjem jezuvitskem samostanu, prav dobro počutila; saj jej še nikdar nij tako izvrstno bilo v življenji nego baš tu. A kaj se zgodi?

Pretekli četrtek dojde nek pooblastnik turškega konzulata iz Dunaja, mož prijetne postave in nekda osmanski zdravnik v redu četnika, ter se nekoliko pomenjuje z ovimi Turki. Od veselja padejo vsi pred imenitnikom na tla, poljubujejo mu nogi in od veselja kričijo in vriskajo — kajti mož je došel, da jim na višje povelje zopet svobodo podeli. Še isti dan so pobrali svoja kopita ter z večernim vlakom pod spremstvom ovega pooblastnika se takoj po železnici podali čez Trbiž in Trst v domovino. Nij jih več v našem mestu in nikdo ne žaluje, saj je uže prej mestni magistrat protestiral proti večji naselbi Osmanov na Koroškem — a marsikdo poprašuje: „kako je to, da so ovi Turki

prostost zadobili in so smeli zopet v domovino a dva internirana Srba, koja vsacega milo prosita, da jima radi odpusta in potovanja molbenico na ministerstvo napravi ter željno in iskreno hrepenita, po svojej domovini hrepenita, kder sta zapustila dom, domače ognjišče in svoje sorodnike v največjih nevarnostih, se še zmirom tu hranita?“

Ratolmačite nam blagovoljno ovo zadevo po zakonih, koje žalibog v ovej zadevi ne poznamo; menimo pa, da uboga, zapuščena vodja nemata na pravem mestu vrlega zastopnika, ki bi jim zaželeno prostost priprosil. — Naj se ovej reči kaj učiniti blagovoli!

Tukajšnji nemško-klerikalni list „Kärnt. Volkst.“ je bil vsled A. Janežičeve slavnosti konfisciran, a konfiskacija se od tukajšnje deželne sodnije nij potrdila; radovedni smo, kaj napravi višja sodnja v Gradcu.

Pri tej priliki omenimo še neko zadevo, koja se tudi „Slov. Nar.“ tiče. V številki 188. od 18. avgusta je namreč neki dopisnik iz Gorice v „Slov. Nar.“ hotel pojasniti delovanje družbe sv. Mohora. Popolnem se mu je ponesrečilo in če bi bil dotični g. dopisnik le nekoliko globeje mislil, bi ne bil zamogel ove zadeve tako neresnično in nepravilno razsvetljavati. Od pričetka do konca nema prav in je v popolnej temoti glede delovanja odborovega. Vešči poznatelj ovega zaslugopolnega in povsem nesebičnega delovanja je vso stvar temeljito v jednej zadnjih številki „Kär. Volkstimme“ razjasnil in natančno dokazal, da v resnici za prid narodovega odgojenja in ljudske izomike delajoči gg. odborniki nemajo skoraj nič razen truda in zopet truda. Dopisnik iz Gorice je stvar zasukal, kakor jo je na prvi hip brez pomišljenja razumel in gotovo nij imel slabega namena, a slabi namen se je bral dopisu v „Blätt. aus Kärnten“, kateri je dopis iz „Slov. Nar.“ posnel in hotel z njim v roki naše na narodnem polji delujoče možake oskruniti; ali nij se mu posrečilo! V mali dokaz, da prej omenjeni dopisnik iz Gorice nema povsem prav, naj sledijo nekoje navedbe. Naj jih bralci vašega cenjenega lista gledajo, kajti neradi bi videli, da bi naša vrla družba Mohorjeva, koje delovanje je baš „Slov. Nar.“ uže premnogokrat hvalil in jasno kazal pregorke simpatije do družbe, do

„Jaz sem te uže dolgo čakal!“ vsklikne on ter napravi kisel obraz. „Hotel sem uže kavo brez tebe piti.“

— „Ne, ne,“ odgovori veselo Marija Nikolajevna. — „Ali se srdiš? To je zdravo za tebe, sicer bi čisto zmrznil. Tu sem ti pripeljala gosta. Pozvoni hitro! Dajte piti kavo, kavo — naj boljše kavo — v saksonskih čaškah, na snežnobelem mizniku!“

Ona odloži klobuk, rokavice in poploska z dlanima.

Polozov pogleda na njo iz pod čela.

— „Zakaj ste denes tako veseli?“ jo vpraša Polozov poluglasno.

— „Kaj vam to mar, Hipolit Sidorič! Zvoni! Dimitrij Pavlovič, vsedite se in pijte kavo še jedenkrat! Ah, kako prijetno je ukazovati! Drugega veselja nij na svetu!“

— „Ako bi kdo ubogal“ se oglasi zopet soprog.

„Se ve da, da bi ne ubogal! Zato je ravno prijetno. Posebno s taboj. Ali nij to res, piščanec? Tukaj je kava.“

Na velikem podnosu, s katerim se je pri-

kazal natak, je bilo tudi glediščno oznanilo. Marija Nikolajevna prime zanj.

— „Drama!“ zakliče ona z nejevoljo; „nemška drama. Vse jedno: boljše, kakor nemška komedija. Dajte mi preskrbeti ložo — ali ne... naj ljubše bi mi bila“ Fremdenloge,“ reče ona obrnivši se k natakarku. „Slišite: za gotovo Fremdenloge!“

— „Ako je pa Fremdenloge vzela uže njegova Svetlost mestni direktor — (seine Excellenz der Herr Stadtdirektor),“ — se je osmelil dostaviti natak —?

— „Dajte njegovej Svetlosti deset tolarjev, da bo loža za mene! Slišite!“

Natakark vkloni pokorno in otožno svojo glavo.

— „Dimitrij Pavlovič, pojdete z mano v gledišče? nemški igralci so strašni — no, pojdete... Da? Da! Kako ste ljubeznivi! Piščanec ti ne pojdeš?“

— „Kakor ukažeš,“ odgovori Polozov v čaško, katero vzdigne k ustim.

— „Veš kaj: ostani doma. Ti v gledišči vedno spiš — in nemški le po vrhu razumiš. Boljše boš storil, da napišeš odgovor uprav-

niku saj veš zastran mlina in zastran mlina in zastran kmetskega ujma. Povej, da nečem, nečem, nečem! To je tvoje opravilo za celi večer...“

— „Ubogam,“ odgovori Polozov.

„Zdaj pa, gospoda, hočemo govoriti o glavnej stvari. Kadar bo natakark vse z mize spravil, nam bote Dimitrij Pavlovič povedali kaj o svojem imenji, kako in kaj, za katero ceno je na prodaj, koliko hočete zadatka vnaprej — z jedno besedo, vse! Nekaj ste mi uže povedali, vrt ste jako lepo opisali — da „piščanec“ pri tem nij bilo zraven... Saj pa, če tudi poslušaj, nič ne zapopade. Meni je jako prijetno misliti, da vam zamorem pomagati ženiti se; uže poprej sem vam obljubila, da vam bodem po zajutreku posodila in jaz vsigdar držim svoje obljube; — ali nij res, Hipolit Sidorič?“

Polozov si obriše obraz z dlanjo. — „Kar je res je res, vi še nijste nikogar prevarili.“

— „Nikdar! in nikdar nikogar ne prevarim! Nu Dimitrij Pavlovič, razložite nam svoje stvari, razložite kakor v senatu.“

(Dalje prih.)

naroda, ki je zastopan v njej, — le v najmanjšem kvar trpela, temveč ima vedno napredovati!

Tako n. p. niso nagrade rokopisov baš „siromašne,“ kajti družba honorira pisatelje izvirnih del za polo po 30—40 gold. in izda v ta namen na leto blizu 1800—2000 gold. razun daril za razpisana dela. Mej raznimi stroški z 295 gold. (za leto 1876), nahaja se n. p. doplačevanje k jednej, družbi podarjenej, akciji „Slovenije,“ vpisovanje 5176 novih udov v glavno knjigo in izdelovanje sprejemnic, davki od državnih obligacij, manjša tiskovina kalendarium; i. t. d. — torej ne „ravno drag lakonizem“. Za tajnika družbe s 26.336 udi, ki ima in mora premnogo rokopisov natančno brati in popravljati, jih mora mnogo celo prepisati, po dvakrat tiskano korekturo čitati; za tajnika, ki mora z udi in poverjeniki čestokrat pismeno občevati in mora vse ove stroške za poštino sam plačati, za jednacega tajnika pač plačilo 300 gold. nij ravno preogromno i. t. d.

Delovanje odbora Mohorjeve družbe je trudapolno, nesebično, in do temelja pošteno in želeti je v prid narodove izomike, da se število udov od leta do leta še množi.

Pri tej priliki pa ne moremo zamolčati našega začudenja nad „Kärnt. Volksstimme,“ ki konečno na strani 228 (2. sept. t. l.) po nepotrebnem udriha po „Slov. Nar.“ ter dvomi, če je „naroden,“ pristavlja je k ovej besedi tri vprašaje (??? sic.) Če hočejo „gospodje“ slepi biti in se lastnemu prepričanju protistavljati, potem pričnemo tudi mi dvomiti, da je „Kärnt. Volkst,“ klerikalen list, da — mi idemo še naprej in dvomimo, da izhaja v nemškem jeziku, in sploh celo bitje nikamo. Družba sv. Mohora pa ne sme biti niti klerikalno, niti izključljivo liberalno, temuč slovensko narodno društvo, kojemu se po pravih katoliški značaj varovati ima. Ona mora slovenskemu narodu buditi ljubav do domovine, po dobrih knjigah širiti poduk, omiko in voditi do duševnega in časnega blagostanja.

Iz Zgornjegradskega okraja 10. sept. [Izv. dop.] Včeraj je bila volitev načelnika, namestnika in okr. odbora v Gornjem gradu. Izvoljeni so bili zopet: „g. Krulec za načelnika, g. Lipold za namestnika in za odbornika, kar je posebno hvale vredno — gg. Mikuš, Jeraj i Žmavec za odbornike. Poleg teh so se volili za veliko posestvo g. župnik Jug in za obrtnijstvo s samoglasom g. Bičman. Akoravno se mnozim nij moglo ustreči, vendar za drugkrat bode volitev volitev ne silitev, kot so prepadeni mislili. Nekdo je še volilce na cesti hujskal, da bi mu po volji voliti — A zna biti se morejo taki sami voliti ki znajo „tajč“ —?

Iz Postojne 8. sept. [Izv. dopis.] Tukajšnja čitalnica je napravila v nedeljo 3. septembra v lepih prostorih g. N. Doka-ta veselico s tombolo v korist nesrečnih pogo-relcev Logaških. Sodelovala je tudi izvrstna vojaška godba od pešpolka št. 53 nadvojvoda Leopold. Ker je bilo jako ugodno vreme, se je zbralo veliko ljudstva. Ne samo iz Postojne, ampak tudi iz bližnjih krajev, iz Planine, Cirknice, Rakeka, Zagorja, Knežaka in od drugod, so prinesla blaga srca svoj delež za nesrečneže. Pri tako mnogobrojnej udeležbi je bilo mogoče, da se je nabrala lepa svota 172 gold. kljubu temu, da je 14 dni prej uže tukajšnja kazina v ta namen nabirala in poslala 145 gold. Logatčanom, kakor pravi ljubljanskega laž-

njivega „Tagblatta“ nemškutarski dopisun, ki se huduje, češ, da so nekateri tukajšnji čitalničarji agitirali zoper udeležbo pri kazinski tomboli, kar pa nij resnično. Da se čitalničarji niso udeležili v velikem številu, je lahko razumljivo. Oni dobro vedo, kako njih nasprotniki vsako stvar porabijo, da sebe mej oblake stavijo, nas narodnjake pa v blato porivajo. Kako kazinarji znajo obiskovanje povračevati, so dosti pokazali pri predpustnih veselicah, pri katerih so pa tudi sprevideli, kaj morejo sami narediti. — Zakaj bi pač mi narodnjaki po kazini pošiljali svoje novce komu, ali jih ne moremo sami? Predobro se zna, kako veselo bi se bili pred lekarno zbirali in porogljivo se posmehovali, kako bi postojnski lekar zopet z veseljem prerokoval propad čitalnici, katerega je uže zdavnaj v svojem pre-roškem duhu videl, ako bi bila zaostala za kazino. To je pač res čuden možicelj. Z vsemi svojimi močmi dela za nemški „rajh“, pa mu slovenski kruh v slovenske Postojni vendar tako dopada. Ako bi imel on toliko moči, kakor ima jeze nad Slovenci, bi bilo nam Kranjcem, ki nemaramo Nemci postati, gorjé, tako bode moralo pa uže ostati še pri samem srdu. — Kar se pa tiče stvari, katere očita dopisun „Tagblattov“ tukajšnjemu učitelju, naj mu bo rečeno, da je šolski vrt uže narejen in tudi drevesca so na njem; naj pa nikar ne misli, da drevesa rastejo, kakor gobe po dežji, da bi zrastle na novonarejenem vrtu v jednem letu za seženj velika. Da nij muzikaličnega društva osnoval, bile so gotovo take zapreke, katerih nij mogel premagati. Ako je ostal to dolžan, koliko so pa uže nemčurji dolžni ostali? Koliko stvari so uže oni obljubili, pa jih niso izpolnili, ker pri obetani na izpolnitev še celo mislili niso. Gospodje pometajte pred svojim pragom, pred katerim imate dovolj smetij, boste videli, da vam ne bode ostajalo mnogo časa druge grditi.

Iz Materije v Istri 6. sept. [Izv. dop.] Imeli smo denes krasno narodno veselico v naj ozbilnejšem pomenu kakor si jih mnogo še želimo v prihodnje. Končalo se je namreč prvo šolsko leto na naši novoustanovljeni narodnej šoli brez godbe in brez pojedine, ali z veseljem, srčnim, kakor ga prouzročujejo le izvrstni duševni vtisi. Ob 8. uri zjutraj je imel gospod katehet Kraljič pri Taboru zahvalno sv. mašo, pri katerej je šolska mladina v prvič pela v javnem prostoru. Skoro polnbrojno navzočni starši spremili so potem šolsko mladež pod vodstvom izvrstnega svojega učitelja v šolski prostor, kder se je ob 9. uri začelo izpitovanje šolske dece v pričo roditeljev, katerih je bilo toliko število, da jih je mnogo moralo pred durmi stati radi tesnobe. Gospod župan Jurišević in še druge odlične osebe zasedale so častna mesta.

Radost, globoko čutena, žarila je z obličja vseh navzočnih, ko je gospod učitelj Pernišek jako spretno izvalil tako pogumne odgovore od dečkov in deklic, komaj šest let starih; videlo se je na jednej strani, koliko more vzajemna ljubezen mej učiteljem in učencem, katera je pri gosp. Pernišku poglavitni temelj njegovega poučevanja, videlo se je, da deca ne samo znajo in vedo odgovarjati, ampak vedo tudi račun dajati za vsak odgovor. Na drugej strani pa se je videla marsikatera solzica v očeh mamice, katera se je radovala slišati svojega otročiča spretno čitati in na pamet računati. Deca družega oddelka pak so pokazala vspeh poduka roditeljem celo v obćudovanje. Po

končanem izpitu nagovoril je gosp. Zupančič primerno posebno odlikovane učenec, ostale izpodbadal jih posnemati in naposled roditeljem poudarjal vspeh prvega šolskega leta ter jim priporočal stanovitnim ostati v želji, da njih otroci tako napredujejo. Na to so otroci (vkupe 73 oseb) pod vodstvom učitelja še 4 narodne pesmice zapeli tako vro, da so mlada, gladka grla roditeljem srca omehčavala.

Po končanej svečanosti stikali so pa očetje svoje glave skupaj in nekaj sklepali, (gospod Pernišek je namreč dobil učiteljsko službo v Barki) . . . ne dajmo mu oditi! prosimo, zarotimo ga, da nas naj ne zapusti, zboljšajmo mu materijalno stanje; z jedno besedo zabranujmo, da nam otide. In v hipu je bil sklenjen naskok na blago učiteljevo srce . . . „Srce srcu mora se podati.“ Upamo ga našim otrokom še ohraniti!

Iz Sela na Vipavskem 9. sept. [Izv. dop.] Letos imamo tu na Vipavskem prav čudno in pridelku jako neugodno vreme. Po letu je bila velika suša, tako, da je hotelo skoraj vse zgoreti. Zategadelj je bilo tukaj malo žita, malo sena in drugih pridelkov; pa še menj bode turšice, ajde in grozdja pa čisto nič. Velika suša je tudi večidel kriva, da je bilo po Vipavskej dolini letos primerno jako veliko požarov, da si bi človek, ogledavši si tu pohištva in poslopja sploh, misliti mogel, da požarov tukaj nij mogoče, kajti vsa poslopja so zidana iz kamnja. Komaj pa je potrební dež prišel, uže so začele rose nadlegovati in škodovati, To pa še nij dovolj. Včeraj se je še toča vsula in mnogo škode naredila. Napravljalo se je uže tri dni k dežju, včeraj zjutraj je veter dež zadrževal, po polu dne pa se je naglo ko strela nevihta črez Kras pripodila, ter je toča po nekih vaseh vse pokosila. Ljudstvo obupuje, kajti živeža niti za ljudi niti za živino ne bode dovolj, vina prav nič. Kde bode denar za davke? Veliki boben bode pojel in marsikaterega kmetiča in kmeta pokopal, kajti davki so veliki. Želeti bi bilo, da bi se gg. župani pomenili in dotične korake naredili, da bi se kmetu davek odložil.

Domače stvari.

— („Slovenski Narod“) od včeraj je od c. kr. državnega pravdnika zopet konfisciran in sicer zarad dopisa iz postojnskega okraja.

— („Laibacher Tagblatt“) je včeraj prinesel zopet preklic glede svojega tolikrat ponavljane obrekovanja g. prof. Šukljeja Zadnjič je menil, da sme take pred sodnijo dane popravke po svoje obrezovati in krčiti, kar je tudi storil. Ta škodljivi juristovski nauk stam bila dala, kakor je redakter Müller sam povedal, njegova „rechtsconsulenta“ učena gospoda dr. Schaffer in Schrey. A zmotila sta se v tej zadevi, kar je vsacemu jasno, kdor pozna nam novinarjem malo prijazne §§ 19 in 21. t. z. Pri ponovljeni obravnavi zadnjo soboto je bil „Tagblatt“ obsojen, da preklic še jedenkrat vzame, poleg tega pa še malo globo in stroške plača.

— (Vinorejna razstava v Mariboru) se odpre v nedeljo 17. septembra. V ponedeljek se začne posvetovanja vinorejcev ter se bodo nadaljevala, dokler bode razstava, do 26. septembra. Razstavljenih bode nad 300 sort različnih vin, največ štajerskih. Pa tudi kranjska vina bodo zastopana zlasti od strani kranjske vinorejne šole na Slapu, ki pošlje tudi na ogled vipavsko grozdje.

— (Konfisciran) je bil tudi „Slovenec“ v soboto zaradi uvodnega članka.

— (Šole ljubljanske) srednje in ljudske se prične 16. t. m. Učenci se morajo oglašati 13. 14. in 15. t. m. pri dotičnih vodstvih.

— (Izžrebanje) obligacij zemljiščne odveze kranjske se bo vršilo 31. oktobra.

— (O gf. Antonu Auerspergu) se glase časopisna poročila tako, da je bolezen do skrajne mere nevarnosti došla ter je morda o času, ko list končujemo, že umrl.

— (Učiteljsko društvo za slov. štajer) dobro izhaja. Letos je imelo 724 gl. dohodkov in le 648 stroškov za časnik „Slov. Učitelj“ in drugo. Razen te ostale gotovine ima pa še več terjati in več knjig v zalogi.

— Kaj pa ljubljansko učiteljsko društvo letos?

— (Iz Krškega) se nam piše: 17. sept. t. l. napravi naše pevsko društvo veselico v prid pogorelcem v Logatcu s sledečim programom: I. Prolog. — „Jadransko morje“, moški zbor, — Kvartet, — „Domovina“, moški zbor z bariton solom, — deklamacija: dvo govori Berta in Rudenc iz Viljema Tella, — „Beseda sladka domovina“, moški zbor, — „Danici“, moški zbor z bariton solom, — deklamacija: „Proklete grablje“ — Kvartet, — „Mazur“. — II. Tombola in ples, pri katerem svira Planinski kvintet. Veselica se bode vršila v prostorih gosp. Fr. Gregoriča. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstop prost; prostovoljni mili darovi se pa bodo tudi na durih hvaležno sprejemali. Dobitke za tombolo bodo darovale čest. gospe našega mesta. Ker namen te veselice zadeva nesrečneže, za koje cela naša dežela nabira, prosijo se tudi čest. gospe izven našega mesta, da kakovo malenkost za tombolo poslati blagovolijo. Adresa: g. Viljem Pfeifer v Krškem. K obilnej udeležbi te veselice se pa vabijo vsi, ki nesrečnim našim sodeželanom v Logatcu kakov dar podati hoté. Odbor pevskega društva v Krškem.

— (Iz Starega trga pri Poljanah) 8. septembra se piše „Sl.“ Denes zjutraj ob 6. uri je nastal v Sodevcih hud ogenj, ki je uničil 6 hiš in 2 drugi poslopji. Ker so bili ljudje že odšli v Trg k sv. maši, in je bila tudi še precej huda sapa, si nekateri niso mogli kar nič rešiti. Zavarovan letos nij nobeden. Zgorele so hiš št. 16, 17, 18, 19, 27 in 28. Izmej pogorcev so trije posebno revni, dve posestnici pa z malimi otroci brez gospodarjev.

— (Iz Bizeljskega) se piše „Gosp.“ Nedavno je posestnik Pavlič v Dogmancih na svoj voz naložil več sodov vina, da ga zapelje necemu krčmarju. V svojo nesrečo je pa tudi sebi in sicer preveč vina naložil, tako da je brž vinjen na vozu zaspal. Vajeti mu zletijo iz rok in konji vkrenejo z vozom naravnost proti domu namesto proti krčmarju. Toda predno so prišli do doma, so voz tako na kraj steze zapeljali, da se je vse: voz, polovnjaki z voznikom vred, prevrglo v globoki graben. Pavlič je prišel pod 13 veder držeči sod, ki ga je takoj usmrtil. Truplo nesrečnikovo pa so potem, menda zaradi strahu pred komisijo, pustili v grabnu ležati — dva dni. To res nečloveško ravnanje je vzbudilo veliko nevoljo.

— (Brandstetterju) je 6. m. preiskovalni sodnik Jordan izročil tožbo zaradi hudodelstva goljufije in polastitve tujega blaga. Ker je toženčev zagovornik, dr. Holzinger rekel, da se zoper tožbo ne bo pritožil, se bo ob-

ravnava pred porotniki najbrže vršila še v tem mesecu. Zarad zadolžene krive se Brandstetter zdaj ne bo imel zagovarjati, ker je kresijska sodnija sklenila, da ga hoče zarad tega pozneje prijeti.

— (Od Polskave) se „Gosp.“ piše: Znani divjak Šalk, bivši župan na Gornji Polskavi in Seidl-Brandstetterjev „ministrant“, zapustil je pred kratkim svoj dom in obupan in lačen jo pobrisal proti nemškemu „reichu“ v Beč, kder se njegova žena neki ima hišo.

— To je tedaj tretji, ki se je popolnem „izbirtoval“ in to samo zarad divje sovražnosti do Slovencev in zarad pomanjkljivosti potrebne uka.

— (Usmrtil) se je z revolverjem na mostu čez Sočo Janez Kofol, poprejšnji gostilničar v goriški čitalnici. — Naslonil se je bil na most tako, da je ob onem, ko se je ustrelil, padel v Sočo, ki je zdaj prav velika in močna, tako, da bodo težko našli truplo samomorilca. Uzrok samomora je najbrže slab finančni stan pa izgubljena pamet, kajti ranjki prišel je iz Pečine v Gorico in je po mestu hodil ves zamišljen in zmešan.

— (Osem let star požigalec.) 29. p. m. je v Osivnici, na Kočevskem, gospodarju Antonu Ožuri njegov sletni sinek zažgal pod in kaščo, ko se je z žveplenkami igral. Zopet veliko svarilo starišem, ki otrokom puščajo žveplenke.

— (Za vino) letos slabo kaže. Vsled spomladanskega mraza in neugodnega vremena ob času cvetja je povsod malo grozlja, pa še to ne more zoreti, ker je zdaj vedno hladno in deževno. Grozdje je še večidel trdo, pravo kislico dobomo. Slabo za vinorejce, a tudi za pivce.

Razne vesti.

* (Magjari nabirajo za Turke), ali dozda so samo še le dva zaboja šarpije poslali. Turški konzul se jim je vendar srčno za to zahvalil. Peštansko honvedsko društvo pozivlje tudi druga jednaka magjarska društva, naj za Turčijo nabirajo. Vrla dva Azijata, kako sta se našla!

* (Nesreča na Donavi.) Iz Kalafata se poroča, da je 9. sept. blizu Lom-Palanke ladija „Panonia“ trčila na turško ladijo „Mehemed Akif“, katera (zadnja) se je po treh urah utopila. Ljudje so se rešili. Kriv je bil turški kapitan.

* (Blagoslovljenje zastave) srbskih prostovoljnih jezdecev je bilo pred nekimi dnevi pod vodstvom Irlande iz Angleškega, sedaj polkovnika srbskega, ki je na svoje stroške prostovoljno četo zbral. Kakor „Zastava“ poroča, poklical je svoje vojake skupaj, bral jim vojna pravila. Ko je končal svoj govor, pokaže z roko proti nebu ter reče: Bog v nebesih, potem potegne izza pasa revolver — in reče: in jaz na zemlji — to naj bode vaše povelje. Komur ne ugaja to povelje, naj se izbriše iz moje čete. Na to vsi iz jednega grla zaupijejo: Živio naš poveljnik! Uže je nad 400 mož vkupe.

* (Mrtvo rojeno dete) so našli oni teden v jami, kamor smeti mečejo, v nekeji hiši ulice sv. Nikola, v Trstu. Sodnija preiskuje, konstatirano je bilo po poklicani babici in zdravniku, da je bilo dete živo rojeno in potem umorjeno.

* (Tatica uhanov.) Dalje časa se je neka malopridna ženska po javnih vrtilih in hodiščih v Trstu vlačila, ter vabila dekleta k sebi in jim potem uhane kradla. Policija nij mogla tej malopridnici na sled priti, pa jednega dne se primeri, da jo je pokazala jedna deklica, katerej je tudi ukradla uhane, na korzi; zdaj čaka zaslužene kazni.

* (Trgovina z ljudmi v Evropi.) V Kapui, na Italijanskem, je zasačila policija dva

kupčevalca z ljudmi. Odpeljala sta se saboj sedem malih dečkov, katere sta po deželi od ubožih roditeljev nakupila in sicer v okraju Kapitanata. Hotela sta jih v London nekemu trgovcu prodati.

* (Divjaki so pojedli) mornarje nemške ladije „Danzig Vawe.“ V Plimovt je došla vest, da so divjaki na otoku Saloma ladijo napadli, vzeli jo in vse mornarje poklali, zunaj jednega, ki je le po naključju življenje rešil, ker je utekel in se prikrival. Ubegli mornar je dobil neko vojno ladijo, ki je mimo jadrala, ter objavil ta grozni čin. Vojna ladija „Sandfly“ poišče oropano trgovsko ladijo, in dobi še vse na krovu krvavo, kakor mesnico.

* (Morski volk.) Vsako leto se priklatijo v naše zalive morski volkovi, ki so kopajočim nevarni. Blizu Kopra so ujeli pretekli teden ribci še mladega morskega volka. Zapletel se je v navadno ribško mrežo, raztrgal jo, ali vendar tako se vanjo zamotal, da so ga h kraji privlekli in z vesli ubili. Denejo ga v barko, da ga v Trst pripeljejo, ali tu oživi ter začne mahati z repom in jednega mornarja dvakrat ugrizne. Mestni magistrat tržaški ga dá v muzej.

Poslano.

Program

za glavni zbor štajerske učiteljske zveze (steierm. Lehrerbund) v Celji.

20. septembra 1876.

Ob 2. po polu dne: Oddelek za čebelo-rejo v telovadbinej dvorani.

Ob 3.: Oddelek za ženska ročna dela zboruje v meščanski šoli. Razstava ročnih del in učilnih pomočkov. K temu se vabijo vse p. n. učiteljice ročnih del.

Ob 3.: V mestnej ljudski šoli za dečke govori gosp. J. Lapajne o pomanjkljivosti narodne šolske literature.

Ob 4.: Odborova seja; potem ogled ces. cinkfabrike in mestne naprave za plin. Izlet na stari grad in Miklavžev hrib.

Ob 7.: Beseda s petjem in godbo pri Levu.

21. septembra 1876.

Ob 9. do polu dne: Glavni zbor v nemškeji čitalnici (kazino). Učitelj Ferd. Fellner iz Gradca govori: o vodi. Govori, katere imajo delegati za izbiro za dnevni red, se naslanjajo na sledeče: Nauk o zemljepisji; delovanje učitelja zvnaj šole; šolsko obiskovanje (štiri gov.); vojaške vaje v ljudski šoli; šole za slaboumne otroke; kaj storiti, da bode prošnja zarad starih učiteljev itd. v deželnem zboru uslišana? služne doklade narodnih učiteljev in definitivnih podučiteljev (trije govori).

Ob 1.: Volitve.

Ob 2.: Skupni obed pri Levu.

Naznanjamo tudi, da se udeležitelji tega zbora na vseh železnica štajerskih po znižanej voznini voziti smejo.

Ker se sme vsak udeležitelj nadejati, da bode v Celji prijazen sprejet in da dobí brezplačno prenočišče, bodi si učitelj ali učiteljica, torej pričakujemo prav obilo število gostov.

Oglasila naj se brž poslati blagovolijo, da se izkaznice o pravem času doposlata morejo. (Glej „Slov. Narod“ od 22. avgusta t. l.)

V Celji, 7. septembra 1876.

Javna zahvala.

Vsej p. n. gospodi, ki se je veselice v čitalnični restavraciji ljubljanske na korist logaških pogorcev v tako obilnem številu udeležila, izrekamo spodnji prisrčno zahvalo. Posebno se pa zahvaljujemo onim gospodom, ki so na to delali, da se je ova veselica v ta namen napravila. Pri razdelitvi svote, kolikor so znašali čisti dohodki od veselice v čitalnični restavraciji, katero nam je odbornik g. Drenik osobno razdelil, so se nekateri, preobloženi z mnogimi skrbmi, še celo za denar, ki so ga prejeli, ponižno zahvaliti pozabili, zato je ponavljamo mi tu najtoplejšo zahvalo.

V Logateci 8. sept. 1876.

Več logaških pogorcev.

Umrli v Ljubljani

od 5. do 11. septembra:

Anton Gasteger, delavec, 31 l., za jetiko. — Marija Mihevec, 40 l., v bolnici, za vodenico. —

France Porenta, otrok delavca, 4 l., v bolnici, za božjastjo. — Alojzija Konič, hči svetilničarja, 19 l., za pljučno sušico. — Marjeta Kukla, otrok branjeva, 13 m., na oslabenju. — Alojzija Repič, so-proga masinovodje, 36 l., v bolnici, na obnemoci. — Matej Cerar, 50 l., v bolnici, za pljučno sušico. — Jaka Golob, čevljar, 48 l., na tifuzu. — Ivana Venca (recte Grum), šivilja, 35 l., v bolnici, za pljučno sušico. — Neža Zvelber, predica v tovarni, 31 l., za prsno vodenico. — France Marzulini, sin kavararja in ključarski pomočnik, 21 l., za jetiko. — Matej Ustar, 50 l., v bolnico umirajoč prinešen. — Anton Krašovec, vrtnik, 38 l., v bolnici, za vnetjem pljuč. — Gašper Slavič, posestnik, 89 l., na oslabenju. — France Tavčar, akademičnega malarja otrok, 6 m., za božjastjo. — Edvard Želnik, doktorand, mest. trgovca in hišnika sin, 27 l., za sušico. — France Korenčan, dninar, 43 l., v bolnici, za rakom.

Tuji.

9. septembra:

Evropa: Zupan iz Reke. — pl. Porenta iz Trsta. — Mosenigo iz Benetk. — Rock iz Gradca. — Prohaska iz Reke. — Logar iz Gorenjskega. — Humer iz Dunaja. — Ulrich iz Vranskega. — Escher iz Trsta.

Pri stonu: Stifter iz Trsta. — Martinak iz Gradca. — Halthuter iz Dunaja. — Seman iz Reke. — Jenko iz Krškega. — Piler iz Gorice. — Ružič iz Reke. — Trušnik iz Dunaja. — Breznikar iz Konjic. — Polak iz Maribora. — Pischek iz Dunaja. — Deu iz Tržiča.

Pri Malici: Vidic iz Kamnika. — pl. Fechy iz Trsta. — Braune iz Kočevja. — Moli iz Tržiča. — Baumayer iz Dunaja. — Krausnich iz Trsta. — Pestin iz Kočevja. — Rieger iz Dunaja.

Pri bavarskem dvoru: Smith iz Proseko. — Volk iz Vipave. — Schader iz Trbovlja. — Opera iz Materije.

Dunajska borza 12. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	66 g.d.	60 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	69	85
1860 drž. posojilo	112	—
Akcije narodne banke	863	—
Kreditne akcije	146	30
London	122	60
Napol.	9	78
C. k. cekini	5	87
Srebro	102	15

Loterijske srečke.

V Trstu 9. septembra: 64. 70. 44. 22. 30.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicini in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, in na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajanje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in bledanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprideval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spridevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.

Spridevalo št. 73.670.

Spridevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganju v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsni boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolno čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spridevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spridevalo št. 76.921.

Obergimpfern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za straš-

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

nimi bolečinami vnetje jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je valed rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spridevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalesscière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutnicnih boleznij, katere so me deset let aučila.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalesscière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50 krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalesscière-Biscuiten v pušicah in Revalesscière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gl. 50 kr., 24 tas 2 gl. 1 ar., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gl. Prodaje: Du Barry & Comp. na Duajst, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunska hiša na vse kraje po poštah nakasnica ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Šahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnoscherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (33)

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem, posebno pa gospem in gospodom iz Radovljice, kateri so, ne gledé na dolgo pot, blagovoljno prišli v Kamnogorico in s tem k slovesnosti sprvoda nepozabljivega mojega sina

Alberta

izdatno pripomogli, izreka najtoplejšo zahvalo žalujoča rodbina.

V Kamnejgorici, 8. septembra 1876.

(281)

A. pl. Kapus.

C. k. poštar,

ki bi rad dobil dobrega, poštenega in spretnega poštnega odpravnika (ekspeditorja), naj izvoli do 1. oktobra pri uredništvu „Slov. Naroda“ pod znamenjem: A. Z. 14. to naznaniti. Zadovoljnost bode gotova. (283—1)

Umetne zobe in zobišča (Luftdruckgebisse),

ustavlja brez bolečin, ter opravlja plombacije in vse druge operacije z zobmi

zdravnik za zobe Paichel, stanujoč pri Hradeckega mostu v Malitovej hiši (prvo nadstropje.) (252—1)

Slovenske

lepoznanske knjige.

V založbi „Narodne tiskarne“ v Ljubljani so izšle in se morejo dobiti sledeče slovenske knjige:

A. Romani in povesti:

1. Erazem Tatenbah. Izvirna povest, spisal J. Jurčič, velja 50 kr.
2. Meta Holdenis. Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.
3. Kantorčica. Roman s pogorskega zakotja,

Češki spisala Karolina Šešla; poslovenil Franjo Tomšič. velja 50 kr.

4. Prvi poljub. Novela, spisal J. Skalec. —

Na črni zemlji. Novela, spis. J. Skalec, velja 25 kr.

5. Kazen. Novela, francoski spisal H. Rivière,

poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država

v Ameriki. Francoski spisal E. Laboulaye, poslo-

venil Davorin Hostnik, velja 25 kr.

B. Listki v zvezkih:

I. zvezek, ki obsega: Stenografija, sp. dr. Ribič.

— Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali

Preširen, sp. Fr. Levstik. — Telečja pečenka, novela,

sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma

iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstivo z grozjem na

Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čigava bode? Novelica,

sp. J. Ogrinec. Velja 25 kr.

IV. zvezek, ki obsega: Lepi dnevi. Sp. Paulus.

— Plase. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil

L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih

narodnih pesnij. Spisal prof. dr. Krek. Velja 25 kr.

Kdor hoče katero koli teh knjig dobiti, naj piše

„Narodne tiskarne“ in jih dobi po poštnem povzetju.

Vse skup se dajo za znižano ceno 2 gold.

V zalogi Kleinmayr & Hamberga v

Ljubljani, je ravnokar izšla in se dobiva na drobno

in debelo:

„Slovenska Pratika“

za navadno leto 1877.

V „Slovenski Pratici“ za prihodnje leto so razen koledarja natančno tiskani tudi vsi semnji na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem; „Slovenska Pratika“ ima tudi obrestno tablico in zdaj prav potrebne lestvice za pristojbino štempeljev, vrh tega še poduk o novejši meri in vagi.

Cena je kljubu iste obsege kakor Blaznikove „Velike Pratique“ na drobno le 13 kr. in kdor vzame na debelo, dobi še odbitek. (279—2)

Los-Agenten!

Ein älteres, besirenommirtes Bankhaus sucht für alle Orte, wo es noch nicht od r ungentügend vertreten ist, fleissige und solide Personen mit der Agentur für den Verkauf von Losen und Staatspapieren gegen monatliche Ratenzahlungen, zu betrauen. — Die Bedingungen sind sowohl für die Agenten, als auch für das Publikum sehr günstig. — Bei entsprechendem Fleisse gewährt die Agentur den Agenten ein bedeutendes Einkommen. — Offerte mit Referenzen oder Berufs-Angabe sind zu richten an das Bankhaus B. Kramer in Prag. (278—2)

Samoklistirni aparat

(Clyso-pumpe, Irrigatérje),

Inhalacijne aparate,

klistirne, uretralne in maternične brizgalnice, mlečne pumpe, sesalne steklenice, vezi za počene

po fabriškej ceni.

Jedino le pri (53—22)

Gabriel Piccoli,

lekarju, na dunajski cesti v Ljubljani.

Roditelji! Oskrbniki!

Pri meni podpisanim dobite vsake velikosti in mére

obleke za dijake.

Tudi raznotere

obleke za otroke

prodajem jako v ceno.

M. Neumann,

v Ljubljani, v Lukman-ovej hiši.

(280—1)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.